

Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás

Vyšlo: 15.12.2004

Číslo: Ročník 14 (2004), Číslo 4

Sekce: Naše téma

Název článku: České technické normy ve studovně SVK v Hradci Králové

Autor: Božena Klabalová

Zdroj: <http://unas.svkhk.cz/clanek.asp?id=475>

České technické normy ve studovně SVK v Hradci Králové

Božena Klabalová

10. prosince 2003 proběhlo úspěšně závěrečné oponentní řízení k projektu LI200011 „Plnotextová databáze českých norem jako nezbytná součást zkvalitnění informačních služeb ve východočeském regionu“. Projekt byl koncipován na léta 2000 2003 a kladl si za cíl získávat, propagovat a zpřístupňovat české technické normy v elektronické podobě, jak je nabízí Český normalizační institut v Praze.

Zadavatelem projektů LI bylo v rámci programu „Informační zdroje pro výzkum a vývoj“ Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Řešitelem konkrétního projektu LI200011 byla autorka článku, která děkuje za spolupráci dalším pracovníkům SVK, bez nichž by projekt nemohl být doveden k úspěšnému zakončení.

Výchozí stav v době, kdy jsme žádali o grant (podzim 1999), nebyl v oblasti speciálních dokumentů – norem - pro SVK příznivý. V roce 1996 jsme ztratili právo povinného výtisku tištěných norem a pro nedostatek finančních prostředků bylo nutno, k malé radosti uživatelů, utlumovat nákup. Byli jsme schopni pokrýt jen asi třetinu jejich požadavků. Protože jsme věděli o existující možnosti získávat normy v elektronické podobě (více na stránkách ČSNI <http://domino.csni.cz/>), vypracovali jsme projekt a podařilo se nám získat účelovou dotaci na dobu 4 let (celkem více než 1 milion Kč).

V počáteční fázi řešení projektu jsme zpětně dokoupili široký výběr norem vydaných od r. 1996 a pak už jsme databázi průběžně aktualizovali v závislosti na uvolňování peněz z dotace. Hlavním problémem bylo znovuzískávání důvěry uživatelů, které SVK ztratila v minulých letech – stačí jednou dvakrát říci, že „nemáme, nedáme“, a uživatel se víckrát neukáže. Propagace nové databáze spočívala např. v osobních návštěvách potenciálních zákazníků (firmy, školy...), dále jsme propagovali prostřednictvím tisku, zvukových spotů v MHD, letáčků či prezentace na webu SVK.

Výsledkem byl návrat některých bývalých pravidelných uživatelů norem a získání nových klientů, hlavně z řad podnikatelů. Většinu uživatelů nové databáze tvořila a nadále tvoří odborná veřejnost (firmy, podniky, studenti apod.). Přitom pouze 35 % jsou registrovaní čtenáři SVK (držitelé našeho průkazu), ostatní klienti by zřejmě do knihovny nikdy nezašli, kdybychom zde neměli pro ně „lákadlo“. Databáze slouží nejen přímým návštěvníkům studovny SVK; informace z ní poskytujeme i meziknihovně (e mail, telefon): akční rádius je poměrně veliký (Hradecko, Pardubicko, Chrudim, Opočno aj.). Nejčastěji zodpovídáme dotazy typu: zda a kdy vyšla norma z určitého oboru, kolik stála, jestli má doplňky, zda je platná apod. Bohužel také slyšíme velmi často dotaz, zda bychom normu nemohli okopírovat

a zaslat. Tady musíme zákazníky zklamat. Ze strany producenta (ČSNI) platí striktní zákaz kopírování, databázi je možno využívat jen prezenčně. Ostatně podobné restriktce se týkají i tištěných norem, jež také nelze kopírovat nebo půjčovat prostřednictvím MVS. Omezení na prezenční studium není pro každého příjemné, nicméně většina klientů vítá už samotnou možnost bezplatného prohlížení jinak velmi drahých technických norem. Mimohradeckým zájemcům zase třeba pomůže fakt, že si telefonicky ověří, oč se v normě jedná, a mohou se pak kvalifikovaně rozhodnout, zda ji koupí, případně si spočítají, že se jim vyplatí místo nákupu dojet si k nám do studovny.

Studovna SVK na Eliščině nábřeží nabízí v současnosti k prezenčnímu studiu více než 44 000 tištěných českých technických norem (většinou staršího data, ale mnohé z nich dosud platné; nově vydávané normy se dokupují sporadicky). Tyto normy není nutno objednávat ze skladiště, jsou k dispozici na počkání. Vedle toho a nadto můžeme přímo ve studovně nabídnout elektronickou plnotextovou databázi českých technických norem, jež je přístupná na jednom počítači a zahrnuje dvě části: prohledávací bibliografickou (více než 38 000 záznamů, v nichž lze hledat podle slova z názvu, čísla normy nebo oborového třídění – používá se tehdy, když zákazník nezná číslo normy a hledá, jaké jsou platné normy v jeho oboru nebo k určitému problému a na základě zjištěného čísla si vyžádá plný text normy). Druhou část databáze tvoří plné texty. Zprvu nám byly dodávány v TIFF formátu (těch je více než 12 000), nověji získáváme obrazy norem ve formátu PDF (už jich máme přibližně 1 000). Celkem tedy elektronická databáze norem obsahuje téměř 14 000 plných textů.

Zájemci o normy se hlásí u služby, která je informuje o existenci tištěné či elektronické verze dokumentu. Pokud máme normu pouze v elektronické podobě, služba ji klientovi pomůže vyhledat a zobrazit. Pravidelní uživatelé databáze mohou pracovat i samostatně, protože mají k dispozici jednoduchý manuál a databáze obsahuje dobrou nápovědu. S případnými dotazy je možno se obrátit na informační službu, u níž si lze také sjednat individuální proškolení v práci s databází.

V úvodu bylo řečeno, že v prosinci minulého roku proběhlo závěrečné oponentní řízení k projektu, a mohli byste se právem ptát, jestli tím v SVK neskončil nákup dalších elektronických norem. S radostí odpovídáme, že **databáze je a bude nadále aktualizována**. Pro rok 2004 byla na nákup dalších norem vyčleněna částka 100 000,- Kč a v rozpočtu knihovny se s elektronickými normami musí počítat i nadále. Plníme tak v zájmu našich klientů závazek další aktualizace databáze i po ukončení projektu LI200011.

Prezentaci databáze naleznete na adrese:

http://www.svkhk.cz/soubory/CSNI_web_soubory/frame.htm

Současná nabídka norem ve studovně SVK

- * V českých knihovnách zcela ojedinělá plnotextová databáze norem.
- * Fond tištěných norem zakoupených do roku 1997 a výběrově i po tomto datu.
- * Tištěné seznamy platných českých norem.
- * Vše k dispozici na počkání, bez nutnosti objednávky předem.
- * Otevírací doba studovny: **Po-Pá 9.00-19.00**
So 9.00-12.00
- * Telefon **495 514 525**. Mail **inform@svkhk.cz**